A°. 1849.

Opregte Donderdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 24 Mei.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: ƒ 5 in de drie maanden.

TURIN, 17 Mei.

De zending van graaf *Balbo* naar den Paus, van wege de sardinische Regering, heeft, zoo als nader gemeld wordt, betrekking tot het herstellen van Z. M. als wereldlijk opperhoofd van den Kerkelijken-Staat. Hij zal daartoe de tusschenkomst van Sardinie aanbieden, doch alleen onder voorwaarde, dat alle ambten en bedieningen door leeken zullen worden vervuld; dat eenige der forten van Rome in handen der burgerwacht zullen worden gesteld; enz. Men twijfelt er hier zeer aan, of Z. H. tot die voorwaarden zal toetreden.

— Het stedelijk bestuur van Livorno heeft aan den buitengewonen commissaris van den Groothertog van Toscane kennis gegeven, dat die stad zich volkomen aan Z. K. H. *Leopold II* onderwerpt.

— De berigten uit Bologna van den 13den dezer houden in, dat die stad zich destijds nog met kracht verdedigde. De opstandelingen hadden eenen uitval gedaan en daarbij eenig voordeel behaald. Den vorigen dag had de bevelhebber der oostenrijksche troepen de stad andermaal opgeëischt, met de verzekering, dat, indien zij zich thans nog onderwierp, hij met de meeste gematigdheid zou te werk gaan. Tevens heeft hij daarbij te kennen gegeven, dat er eene belangrijke versterking van troepen uit Mantua in aantogt was, waardoor het niet twijfelachtig was, of de stad zou spoedig door geweld bedwongen worden, in welk geval hij groote gestrengheid zou moeten gebruiken. Niettemin blijft de stad nog in haren tegenstand volharden.

— Uit Civita-Vecchia zijn berigten ontvangen van den 14den dezer, inhoudende, dat de generaal *Oudinot* zijn hoofdkwartier had overgebragt naar Fiumicino, en dat hij nog geenen nieuwen aanval tegen Rome had ondernomen, maar zich bepaalde tot het beletten der gemeenschap van de stad met de omstreken.

Bij herhaling wordt gemeld, dat *Garribaldi* de Napolitanen heeft verslagen, en dat, tot viering van deze zegepraal, de stad Palestrina des avonds luisterrijk is verlicht geworden. Van de andere zijde wordt daarentegen beweerd, dat de Napolitanen eene belangrijke overwinning op de Romeinen hebben behaald, en dat de Koning van Napels te dezer gelegenheid een plegtig *te Deum* in de hoofdkerk te Albano heeft doen zingen.

[In Marseille zijn berigten uit Rome ontvangen, waarvan de dagteekening niet wordt opgegeven, volgens welke *Garribaldi* eene tweede zegepraal op de Napolitanen zou hebben behaald.]

WEENEN, 18 Mei.

In bijzondere berigten van den 17den dezer uit Presburg wordt als zeker gemeld, dat Ofen zich aan de Hongaren heeft overgegeven. De 3000 man sterke bezetting is naar Komorn overgebragt, en de Hongaren hebben bij de inneming dezer vesting een aanzienlijken buit gemaakt van buskruid, grofgeschut, geweren, enz. In deze berigten wordt verder gemeld, dat de generaal *Benedek*, welke vroeger bij Jablonka en Leutscham was verslagen en alstoen was genoodzaakt geworden terugtetrekken, zich met de brigade *Vogel* in Tyrnau had vereenigd. — Szerdahely was door de opstandelingen bezet. — De keizerlijken hadden bij Strass-Sommerein eenig voordeel op de Hongaren behaald en hen tot Komorn teruggedreven.

Het gerucht van het bezetten van Raab door de keizerlijke troepen wordt wederlegd door berigten uit Wieselburg, volgens welke die stad zich voortdurend in handen der opstandelingen bevindt en de gemeenschap tusschen die beide steden geheel is versperd. — Een ander gerucht, dat de russische generaal *Rudiger*, aan het hoofd van 18,000 man, in Tyrnau was binnengerukt, behoeft bevestiging. — De toestand van het door het langdurige beleg en bombardement zoo zeer geteisterde Komorm wordt als hoogst deerniswaardig afgeschilderd. — De hongaarsche opperbevelhebber *Görgey* heeft aan den opperbevelhebber van het oostenrijksche leger een brief gezonden, waarin hij hem ernstig uitnoodigt, om de hongaarsche krijgsgevangenen met zachtmoedigheid te behandelen, vermits hij bloedige represailles zoude nemen, en verder te kennen geeft, dat elke geboren Hongaar, welke in het oostenrijksche leger strijdt en krijgsgevangen wordt gemaakt, zonder genade als landsverrader zal worden gestraft.

Uit Olmutz wordt gemeld, dat al wat omtrent het in staat van beleg stellen dier vesting is gemeld, van allen grond ontbloot is, en dat in die stad een zeer goede geest heerscht.

BERLIJN, 21 Mei.

Van regeringswege is te kennen gegeven, dat het berigt, vervat in het dagblad van Elberfeld, en inhoudende, dat de uit die stad naar Berlijn gezonden bezending langdurige bijeenkomsten had gehad met het ministerie, en dat de uitslag der door haar gevoerde onderhandelingen zeer voldoende was geweest, geheel onjuist is. De Regering verkondigt, dat zij aan de deputatie uitdrukkelijk heeft verklaard, dat zij haar als zoodanig niet kon erkennen, vermits zij met opstandelingen in geene onderhandeling vermogt te treden; — dat zij echter de leden der bezending, op hun verlangen, als bijzondere personen heeft ontvangen, en dat zij hun alstoen heeft te kennen gegeven, dat, indien de stad Elberfeld zich niet gewillig onderwierp, zij door geweld zou worden bedwongen.

— Het bestuur dezer stad heeft eene proclamatie aan de inwoners uitgevaardigd, waarin zij worden gewezen op de door den Koning gegeven verzekering, dat hij de duitsche eenheid met alle kracht zal helpen tot stand brengen, en dien ten gevolge worden aangespoord, om met vertrouwen de toekomst aftewachten en zich met alle kracht te verzetten tegen de partij, welker eenig doel is het omverwerpen der bestaande orde. Het bestuur geeft de burgerij tevens de verzekering, dat het zelf alles zal aanwenden, om de Constitutie en de constitutionele vrijheden in Pruissen te handhaven, en alle aanranders van deze, van waar die ook mogten opkomen, met kracht zal helpen bestrijden.

— De Keizer van Rusland is den 17den dezer te Warschau aangekomen.

FRANKFORT, 21 Mei.

In de zitting van het Parlement van heden hebben weder een groot aantal leden hunne betrekking van afgevaardigde nedergelegd, hetgeen bij de overblijvenden een zeer treurigen indruk heeft gemaakt. Onder degenen, die hun ontslag hebben genomen, behooren de heeren *Dahlmann*, *v. Gagern*, *Beseler*, *Simson*, enz. Daarop heeft de voorzitter kennis gegeven van een bij het Rijks-ministerie ingekomen besluit van den Koning van Saksen, waarbij de saksische afgevaardigden uit het Parlement worden teruggeroepen. Op verlangen van eenige leden is hierna de vergadering tot des middags verdaagd.

In de namiddag zitting, in welke bij den aanvang 189 leden aanwezig waren, is eene mededeeling van den Rijksbestuurder voorgelezen, waarin deze kennis geeft, dat hij prins *Wittgenstein*, een generaal in dienst van het groothertogdom Hessen-Darmstad, tot minister van oorlog heeft benoemd. Wederom zijn verscheidene dringende voorstellen gedaan. Na eenige woordenwisseling is echter besloten, om het in de vorige zitting door den afgevaardigde *v. Goltz* gedane voorstel, inhoudende, dat een aantal van 100 leden voldoende zal zijn tot het nemen van een besluit, aan de orde te stellen. Tegen dit voorstel hebben verscheidene leden het woord gevoerd, welke hoofdzakelijk hebben beweerd, dat het aannemen van hetzelve zou leiden tot de geheele ontbinding der Vergadering, vermits 100 leden het geheele duitsche Volk niet konden vertegenwoordigen. Zij hebben gewezen op de omstandigheid, dat reeds dadelijk, nadat bepaald was dat dit voorstel in overweging zou worden genomen, op nieuw vele leden de vergadering hadden verlaten. Niettemin is het voorstel *aangenomen* met 101 tegen 39 stemmen; doch, dewijl volgens een vroeger besluit een aantal van 150 leden tot het nemen van een besluit gevorderd wordt, moet deze stemming als niet geschied, of althans als *kraaktelbos* worden beschouwd. Op voorstel van den voorzitter is de vergadering daarop tot donderdag verdaagd.

— Naar men verneemt, zal de tegenwoordige voorzitter van het Parlement, de heer *Reh*, binnen eenige dagen insgelijks zijn ontslag nemen als afgevaardigde.

De gewezen Rijks-minister van oorlog *v. Peucker* is benoemd tot opper-bevelhebber van al de duitsche Rijkstroepen in Zuid-Duitschland.

HAMBURG, 20 Mei.

De laatste berigten uit Fredericia zijn van den ochtend van den 17den dezer. De belegeraars hadden den vorigen dag en nacht het bombardement der stad voortgezet en zelfs eenige plaatsen in brand geschoten.

In den avond van den 17den dezer zijn tusschen de duitsche batterijen op de hoogte van Düppel en de deensche voor Sonderburg eenige kanonschoten gewisseld. Daarbij zijn ettelijke personen gewond, doch overigens schijnt dit geen gevolg te hebben gehad.

Men verzekert, dat de opperbevelhebber van het deensche leger in Jutland, de generaal *Rye*, versterking van troepen bekomen heeft, of althans bekomen zal, en dat hij zich daarna aan een gevecht in het open veld zal wagen.

Het is zeker, dat den 15den dezer 7000 man Pruissen Horseus bezet hielden.

VAN DEN RIJN, 22 Mei.

Van verschillende zijden wordt thans weder melding gemaakt van het bijeentrekken van een legercorps van 12,000 man Rijks-troepen in de nabijheid van Creutznach. Uit Mainz is reeds een battaillon Pruissen derwaarts vertrokken.

Er zijn geruchten in omloop, dat de duitsche Rijksvesting Landau den 21sten dezer zou zijn aangevallen, doch dat de aanval met kracht was afgeweerd.

In Manheim heerscht eene zeer groote spanning. Men is daar bevreesd voor een aanval van Rijks-troepen, en houdt zich overtuigd, dat de stad zich niet zonder verdediging zal overgeven, weshalve vele inwoners dezelve verlaten. — De gevangenneming van den badenschen generaal *Hinkeldey* door de opstandelingen wordt bevestigd.

PARIJS, 21 Mei.

Heden heeft de Voorzitter der Republiek eene wapenschouwing gehouden over de troepen der eerste militaire divisie, ten getale van ruim 50,000 manschappen. Omstreeks den middag is de Voorzitter op het Veld van Mars, waar de wapenschouwing plaats had, aangekomen. Hij werd vergezeld door den generaal *Changarnier* en een luisterrijken staf. Zoowel bij zijne aankomst, als bij het rijden langs de gelederen, is de Voorzitter met geestdrift toegejuicht, en herhaalde malen hebben de troepen de kreeten aangeheven van: *Leve Napoleon! leve de Republiek!* Meermalen is uit de gelederen geroepen: *Weg met de roode Republiek!* en het heeft velen niet weinig gerustgesteld, dat die kreet nergens afkeuring heeft gevonden. De houding der troepen van alle wapenen liet, volgens het oordeel van deskundigen, niets te wenschen over.

Over het algemeen is de spanning heden iets minder dan gisteren, waartoe de goede gezindheid der troepen gewisselijk veel bijdraagt.

Inmiddels hebben de gezamenlijke leden van het ministerie hun ontslag ingediend. De Voorzitter heeft dat ontslag echter nog niet aangenomen, maar de bewindslieden verzocht, voorshands 's lands zaken *ad interim* te blijven besturen. De meest uiteenloopende geruchten zijn heden verspreid nopens de zamenstelling van het aanstaande bewind. Sommigen verzekeren, dat de Voorzitter voornemens is, om eenigermate toetegeven aan de vorderingen der meer warme republikeinsche partij (met bepaalde uitsluiting echter der roode republikeinen); anderen beweren dat het ministerie juist in eenen tegenovergestelden zin zal worden zamengesteld, en dat de Voorzitter den maarschalk *Bugeaud* aan het hoofd van den ministerraad zal roepen. In hoe ver dit laatste gerucht gegrond is, is moeijelijk te bepalen. Zoo veel is echter zeker, dat de maarschalk *Bugeaud*, op last des Voorzitters, herwaarts ontboden is.

De geruchten, nopens de waarschijnlijkheid van het uitbreken van eenen algemeenen oorlog, houden heden stand. Van goederhand wordt verzekerd, dat de fransche Regering diplomatieke nota's heeft gezonden aan de noordsche mogendheden van een zeer stelligen en zelfs dreigenden inhoud. Wat die nota's zouden behelzen, wordt niet medegedeeld.

In de zitting der Nationale Vergadering van heden hebben de ultra-republikeinen inlichtingen gevraagd nopens de buitenlandsche aangelegenheden. De afgevaardigde *Sarrans* heeft daarover het woord gevoerd, en verlangd te weten, welke gevolgen de Regering had gegeven aan het besluit der Vergadering van 7 Mei, betreffende de gebeurtenissen te Rome; voorts, wat Frankrijk dacht te doen, om de russische tusschenkomst in Hongarije te verhinderen, nademaal klaarblijkelijk de diplomatieke onderhandelingen niet strekten, om de Russen tegentehouden, en het meer dan tijd was, om de tot dus ver gevolgde lafhartige en weifelende staatkunde te laten varen.

De minister *Lacrosse* heeft gezegd, dat de Regering zich niet verpligt achtte, om op deze en dergelijke vragen te antwoorden; dat zij zulks alleen kon doen, zoodra door een der leden een bepaald voorstel werd gedaan tot het bekomen van inlichtingen. Na eene zeer levendige woordenwisseling is besloten, om de behandeling van dat onderwerp morgen voorttezetten. Met belangstelling worden de mededeelingen der Regering te gemoet gezien. De heer *Sarrans* heeft ditmaal met eene bijzondere hartstogtelijkheid gesproken. Hij behoort tot de ultra-republikeinen, die niet weder zijn gekozen en hunne voeligheid daarover kwalijk kunnen verbergen.

Zaturdag aanstaande zal de tegenwoordige Nationale Vergadering hare laatste zitting houden, en maandag 28 Mei worden vervangen door de nieuwe Wetgevende Vergadering. Het blijkt niet, dat de zitting van zaturdag in eenig opzigt zal verschillen van eene gewone zitting. Alleen zullen er na afloop der beraadslaging geene verdere onderwerpen aan de orde van den dag worden gesteld. — Men is niet vreemd van het denkbeeld, dat de heer *Odilon Barrot*, na uit zijne betrekking van minister te zijn ontslagen, zal worden verkozen tot voorzitter der Wetgevende Vergadering.

Het blijkt thans, dat in 38 departementen uitsluitend gematigde personen zijn verkozen, en in 15 departementen alleen socialistische afgevaardigden. In 30 departementen zijn zoowel gematigde als socialistische candidaten verkozen. De verkiezingen van de 3 departementen der Beneden-Alpen, Lozère en Corsica zijn nog niet geheel bekend; evenmin die van de kolonien en van Algerie. — Vele personen, die zich sedert Februarij 1848 op den voorgrond hebben gesteld, zijn niet gekozen; daarentegen zijn anderen, die vroeger eene belangrijke staatkundige rol hebben gespeeld, tot leden der Wetgevende Vergadering benoemd. Onder dezen verdient in de eerste plaats vermeld te worden de hoogbejaarde generaal *Montholon*, die in der tijd aan den mislukten aanslag van Boulogne een werkdadig aandeel heeft genomen; voorts de bekende Legitimist *Ravez*, die waarschijnlijk, als de oudste in jaren, geroepen zal worden, om de beraadslagingen der republikeinsche volksvertegenwoordiging te leiden, tot de benoeming van eenen voorzitter. Nog treft men onder de namen der verkozenen die aan van de voormalige Pairs *Kératry*, *Mathieu de la Redorte*, *Ney de la Moscowa* en van de voormalige Gedeputeerden *Desmousseaux de Givré*, *de Mornay*, *Janvier*, *Giraud* en *Chégaray*. In het departement van de Marne is de heer *de Montebello*, die vóór het uitbreken der omwenteling op 24 Februarij de betrekking van minister van marine bekleedde, benoemd. In het departement van de Eure zijn benoemd de heeren *de Broglie*, die minister is geweest onder de Julij-mo-

narchie, en *de Vatisménil*, een minister onder de regering van het oudste Stamhuis der *Bourbons*.

De heer *Ledru Rollin* is viermalen verkozen; de generaal *Changarnier* driemalen, gelijk mede de heeren *Napoleon Bonaparte* en *Pyat*. De heeren *Bac*, *Odilon Barrot*, *Bixio*, *Cavaignac*. *de Lamoricière*, *de Montalembert*, *Lucien Murat*, *Ney de la Moscowa*, *Oudinot*, *Passy*, *de Persigny* en *Roger* (*du Nord*) zijn in twee departementen benoemd.

Niet alleen te Cette, maar ook te Montpellier en Lodève hebben, bij gelegenheid der verkiezingen, vrij belangrijke onlusten plaats gehad. In de beide laatstgenoemde plaatsen is de menigte, even als te Cette, onder de leus van: *leve de democratische en sociale Republiek!* te hoop geloopen. Te Lodève is de ambtenaar van het openbaar ministerie doodgeschoten.

LONDEN, 21 Mei ('s avonds).

Eergisteren namiddag, op den verjaardag der Koningin, terwijl H. M. met drie harer kinderen in een rijtuig uit de Parken naar het paleis van Buckingham terugreed, is bij den ingang van dat paleis uit de volksmenigte een pistoolschot op het rijtuig van H. M. gelost. De dader is terstond gearresteerd. Hij is genaamd *William Hamilton*, geboortig uit Ierland, 24 jaren oud, van beroep een steenmaker. Het doel van den booswicht schijnt geweest te zijn, zich een zekeren naam te maken. Hij beweert, dat het pistool niet geladen was, en het tegendeel is, voor zoo veel bekend is, tot dus ver niet bewezen. Het geregtelijk onderzoek wordt met ijver voortgezet. H. M. heeft geen letsel bekomen, en schijnt ook niet hevig ontsteld te zijn geweest.

Het gebeurde heeft eene algemeene verontwaardiging gebaard.

Morgen vertrekt H. M., met het hof, zoo als vroeger bepaald was, naar het eiland Wight.

— De sterke daling der fondsen te Parijs heeft ook hier ter beurze nadeelig gewerkt; de bijzondere brieven uit die stad luiden echter tamelijk geruststellend.

ARNHEM, 21 Mei.

Gisteren avond is H. M. de Koningin-weduwe, per laatsten spoortrein, alhier aangekomen, terwijl zich eene groote menigte volks op het stations-plein verzameld had. Hoogstdezelve heeft zich met Z. Exc. den minister van Staat, gouverneur dezer provincie, die aldaar met zijn rijtuig wachtte, naar het hôtel *Bellevue*, buiten deze stad, begeven, alwaar zij haren intrek heeft genomen. Heden namiddag zou hoogstdezelve een bezoek afleggen op het landgoed *Biljoen*, bij Velp, ten einde aldaar eenige schikkingen te maken voor haar aanstaand verblijf op dat landgoed. In genoemd hôtel bevindt zich ook de gemalin van den Prins van Pruissen, uit Dusseldorp.

'S GRAVENHAGE, 22 Mei.

Door Z. M. zijn benoemd: tot plaatsvervangend kantonregter te Schiedam mr. *J. de Kruijff*, adv. te Delfshaven; tot griffier bij het kanton-geregt te Lochem mr. *E. H. J.* baron *van Nagell*, adv. te Lochem.

— Bij kon. besluit van 18 Mei is de ontvangst der dir. bel. en acc. te Hengelo ingetrokken en vereenigd met die te Delden (Stad en Ambt), onder voortdurend beheer van den heer *H. J. D. W. Dikkers*.

Bij kon. besluit van 18 Mei, is dat van den 30sten April te voren ingetrokken, ten effecte, dat de ontvanger der dir. bel. en acc. *A. van de Werken* te Veenendaal zal verblijven; zijnde voorts bij eerstgemeld besluit benoemd tot ontvangers der dir. bel. en acc.: te Pijnacker c. a., de heer *J. J. Tomson*, thans te Geervliet c. a.; te Geervliet c. a., de heer *H. J. Goetzee*, thans aan den Ham, in Overijssel; terwijl de ontvangst der directe bel. en acc. aan *den Ham* (Overijssel) is opgeheven en vereenigd met die te Ommen.

— In de bijeenkomst der Tweede-Kamer van heden is de beraadslaging over het ontwerp van wet nopens de verantwoordelijkheid der ministers begonnen.

De heer *Albarda* meent, dat het wel door niemand zal worden betwist, dat de nieuwe toestand van zaken tot dus verre aan de Natie geen maatschappelijk nut heeft aangebragt. De ondervinding heeft geleerd, dat, hoe veel goeds ook de herziening der Gwt. in 1840 bevatte, veel daarvan is verloren gegaan. Hij vreest, dat de herziening van 1848 geene betere uitkomsten zal hebben, indien men niet weldra het goede tot stand brengt, wat in die Gwt. vervat is. Hoe is toch onze toestand? De gewijzigde Gwt. heeft geheel nieuwe instellingen aan de Natie gegeven. Daarin zijn grondslagen gelegd voor het nieuwe stem- en kiesregt, voor de verantwoordelijkheid der ministers, de onschendbaarheid der Kroon, de afschaffing der standen, de vernietiging der ridderschappen, de ontbindbaarheid der Kamers, en zoo vele andere zaken, waarvan de kiem in de Gwt. vervat is, doch die allen het onderwerp van wetten moeten uitmaken, vóór dat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. Er is intusschen een jaar verloopen zonder dat vele dier punten eenig gevolg hebben gehad; zij zijn maatschappelijk zonder uitwerking gebleven. En wat is daarvan het gevolg? dat de ridderschappen weder vergaderen, de standen zijn herrezen, de Staten weder worden gekozen, Gedeputeerde Staten wederom zullen worden benoemd, en dat alles op den ouden voet. Hij mag het niet ontveinzen, dat die staat van zaken in Nederland misnoegen verwekt. Even zoo ziet de Natie met belangstelling uit naar de vaststelling van het inkomen der Kroon, en naar zoo vele andere zaken, die volgens de Gwt. regeling behoeven. Het is er verre af, dat hij de schuld daarvan op het ministerie wil werpen. Integendeel, hij heeft de overtuiging, dat vele dier gebreken niet aan het ministerie te wijten zijn. Maar hij mogt niet nalaten bij deze gelegenheid de noodzakelijkheid aan te toonen, om niet stil te zitten. Met genoegen heeft hij dan ook vernomen de verklaringen, welke dezer dagen door den minister van binnenlandsche zaken omtrent verscheidene onderwerpen zijn gegeven, en heeft hij gisteren de aanbieding gezien van het ontwerp nopens het stem- en kiesregt. Het is hem hoogst aangenaam geweest te vernemen, dat het alzoo niet aan het hoofd van dat departement zal zijn te wijten, dat de Natie nog van zoo vele zaken vooreerst zal verstoken blijven. Het gevolg daarvan zal echter onder anderen zijn, dat de gemeente-wetten zullen worden onderworpen aan de provinciale Staten, die nog uit de drie standen zijn zamengesteld. Hij gelooft, dat vele aangelegenheden spoediger geregeld hadden kunnen worden, en dat men daardoor ook eerder aan de bepalingen der Grondwet had kunnen voldoen. Hij hecht dan ook het hoogste gewigt aan het ontwerp, dat thans aanhangig is, en dat strekken moet om uitvoering te geven aan het grondwettig voorschrift van de onschendbaarheid der Kroon en de verantwoordelijkheid der ministers. Die wet moet aan de Natie waarborgen geven, indien die verantwoordelijkheid behoorlijk wordt verzekerd. Maar is dit het geval niet, dan zou men in slechteren toestand geraken dan vóór de herziening der Gwt.; dan zou het beter zijn één hoofd dan negen zoogenaamde verantwoordelijke personen te hebben. Het komt hem voor, dat het ontwerp niet overeenstemt met den geest en de bedoeling der Gwt. Deze schrijft voor, dat de verantwoordelijkheid zal worden geregeld door de wet. De wet moet die verantwoordelijkheid geheel en in alle opzigten regelen. Dit is echter het geval niet, hoezeer deze wet er den schijn van draagt. Is de wet nu eenmaal aangenomen zoo als zij thans ligt, dan zou men in het vervolg kunnen beweren, dat al hetgeen daarin niet is geregeld, buiten de ministeriële verantwoordelijkheid ligt. Die verantwoordelijkheid is op deze wijze niet behoorlijk gewaarborgd. Zoo wel de zedelijke als de geldelijke verantwoordelijkheid zijn in de voordragt voorbijgegaan. Uit dien hoofde kan hij de voordragt niet aannemen. De spreker brengt eenige voorbeelden bij, om de noodzakelijkheid aan te toonen tot voorziening in die beide soorten van verantwoordelijkheid, en gewaagt daarbij van aanstellingen tot ambten en van het verleenen van ridder-orden.

Z. Exc. *de minister van justitie* zegt, dat hij ditmaal, afwijkende van zijne gewoonte, niet op het einde der beraadslaging al de gemaakte bedenkingen, maar telkens iederen spreker zal beantwoorden, wiens rede daartoe aanleiding zal geven. Op de bedenkingen van den vorigen spreker, die wilde dat de civiele, de financiële en de staatkundige verantwoordelijkheid bij de onderhavige wet zouden geregeld zijn, antwoordt hij: dat er zijns inziens geen onderscheid is tusschen de civiele en de financiële verantwoordelijkheid, en dat daaromtrent voorzien is bij art. 1401 van het Burg. Wetb. Indien een minister eene onwettige daad pleegt en daardoor den Staat of een individu benadeelt, dan is hij daarvoor civiliter verantwoordelijk en vervolgbaar; en daarin lost zich zijns inziens de financiële verantwoordelijkheid op. Indien een minister zijn budjet overschrijdt, dan kan daaruit niet volgen, dat van hem in privé de som gevraagd wordt, waarmede hij het budjet heeft overschreden. Anders zou wel niemand minister willen wezen. Iets anders is het als hij nuttelooze uitgaven gedaan heeft, als hij den Staat benadeeld heeft. Maar als hij eene nuttige uitgaaf heeft gedaan, dan kan dit eene rede opleveren van eene politische verantwoordelijkheid, niet van eene geldelijke. De financiële verantwoordelijkheid lost zich in de civiele op, en de civiele is begrepen in art. 1401 Burg. wetb., of zij zal misschien ook later in de rekenwet opgenomen kunnen worden. — Wat nu de staatkundige verantwoordelijkheid aangaat, ziet de minister volstrekt geene kans, om die behoorlijk in eene wet op te nemen. Hij geeft het gaarne toe, dat een minister, die ongeschikte ambtenaren koos, of die door zijn contre-seign medewerkte om in het onwaardige personen tot ridders te benoemen, laakbaar zou handelen, en geen zou minister, moeten blijven. De Kamer zou, bij de behandeling van elke wet van dien minister, in staat zijn, zijn gedrag te laken en hem haar vertrouwen te onthouden. Maar zoo iets kan men in geene wet vervatten. Dergelijke verantwoordelijkheid variëert ontzettend; de nuances zijn zoo onderscheiden, dat hij geene kans ziet, om dergelijke gevallen in eene wet op te nemen. — In deze wet wordt alleen de strafregterlijke verantwoordelijkheid geregeld; deze is tot hiertoe niet vastgesteld. Ten slotte dringt hij aan op de aanneming van dit ontwerp, als moetende dienen om aan de bepaling van art. 73 der Gwt. gevolg te geven.

De heer *van Hall* stelt op den voorgrond, dat het onderwerp der onderhavige voordragt eene uiterst moeijelijke zaak is. In Belgie bestaat tot nog toe geene wet op dit stuk. In Frankrijk, waar men in de kunst van wetten te maken niet achterlijk is, is men evenmin in het maken van zoodanige wet geslaagd. Hij zal dus ten dezen geen verwijt aan de ministers doen, als hij het door hen voorgedragen ontwerp afkeurt. De onderscheidene bepalingen van de Gwt. omtrent de ministeriële verantwoordelijkheid nagaande, komt hij tot de slotsom, dat de min. verantwoordelijkheid, welke de Gwt. bij de wet geregeld wil hebben, geene andere is dan de *staatkundige* verantwoordelijkheid. In de beteugeling van gewone misdrijven wordt door de gewone strafwet voorzien. En welke is nu die staatkundige verantwoordelijkheid? naar zijne meening, die welke op de ministers, als staatslieden, moet berusten; de verantwoordelijkheid voor die handelingen, waarvoor men den Vorst niet kan aanspreken; de verantwoordelijkheid voor verkeerd gebruik van magt door de ministers. Dit, en geene andere verantwoordelijkheid, ligt in art. 53 der Gwt. De spreker betoogt de noodzakelijkheid van eene regeling dier verantwoordelijkheid bij de wet, zoo als ook art. 73 voorschrijft. Aan dit voorschrift voldoet de voordragt, zijns inziens, niet. Uit de antwoorden der Regering en uit de rede des ministers blijkt, dat zij niet in het oog heeft de staatkundige verantwoordelijkheid. De minister heeft gezegd, dat hij geene kans zag, zoodanige verantwoordelijkheid in de wet te brengen; maar hij moest dit gezien hebben, toen hij als minister de Gwt. voorstelde. De spreker acht het raadzaam, in eene aangelegenheid van zoo veel gewigt, en waaromtrent zoo veel twijfel bestaat, niet overijld iets aantenemen, maar de zaak nog te laten rusten. Men bedenke toch, dat, door het aannemen dezer voordragt, de staatkundige verantwoordelijkheid uit de Gwt. weggenomen zou worden. Doch, ook als men zich op het standpunt van den minister plaatst, en nu alleen de strafregterlijke bepalingen aanneemt, dan nog is het ontwerp in verscheidene opzigten onvolledig; onder anderen, ten aanzien van hoogverraad, van handelingen tegen de Gwt., het verduisteren of doen verduisteren van geldswaarden van den Staat, inmenging in de verkiezingen, het uitoefenen van invloed op de prijzen der fondsen, enz. Bovendien, ook indien men het stelsel des ministers aanneemt, ontbreekt in het ontwerp eene regeling van de collective aansprakelijkheid. Zullen, ingeval de minderheid der ministers haar ontslag genomen heeft, de ministers collectief aansprakelijk zijn voor een besluit, dat hij meerderheid van stemmen genomen is? Eindelijk, wat de *civiele* verantwoordelijkheid betreft, de bepaling van art. 1401 Burg. Wetb. komt den spreker ten dezen niet voldoende voor. Hij zal zijne stem aan de voordragt weigeren, niet omdat niet alles, wat hij verlangt, daarin geregeld is, maar omdat hij er niets in vindt van 't geen de Gwt. geregeld wil hebben; omdat niets anders tot de verantwoordelijkheid der ministers gebragt zou kunnen worden, dan hetgeen daarin bepaaldelijk is opgenomen.

Z. Exc. *de minister van justitie* beantwoordt den vorigen spreker. Hij meent, dat de verantw., bij de Gwt. bedoeld, is de *strafregterlijke* en *zedelijke*, welke zich oplost in eene goedof afkeuring der Kamer. In art. 53 Gwt. is het beginsel der verantw. uitgedrukt; maar daar staat niet bij: „*door de wet geregeld*". Art. 73 legt den minister de zorg op voor de uitvoering der Gwt., enz., en daarop volgt: „*hunne verantw. wordt geregeld door de wet*". Dit is juist de strafregterlijke verantwoordelijkheid. Wat het 2de punt betreft, de beste schrijvers zijn van oordeel dat het niet mogelijk is de misdrijven te preciseren, welke een minister begaat. Al de voorbeelden, door den vorigen spreker aangehaald, vallen in de termen der gewone strafwetgeving. Ook omtrent de collective verantwoordelijkheid kunnen geene regels gesteld worden. Als eene klagt van de Kamer komt, dan zal het blijken, wie der ministers medegewerkt heeft.

De heer *Godefroi* zegt, dat hij, nagaande *welke* verantwoordelijkheid de Gwt. geregeld wil hebben, en *hoe*, zich ook voor den geest gesteld heeft de drieërlei onderscheiding, waarvan bij deze discussie gewag is gemaakt, namelijk: de *staatkundige*, de *strafregterlijke* en de *civiele* verantwoordelijkheid. Indien men de *staatkundige* verantw. opvat in den geest van den spreker uit N. Holland (den heer *v. Hall*), namelijk de verantwoordelijkheid voor politieke handelingen, dan meent hij ook, dat deze zich oplost in *poenale* en *civiele* verantwoordelijkheid. Hij (spreker) meent echter, dat die staatk. verantw. is de *zedelijke* verantw. der ministers tegenover de wetgevende magt niet alleen, maar ook tegenover de openbare meening; deze lost zich op in kabinets- of portefeuille-kwestien, in de censuur der Kamer en der openbare meening; maar zij is niet vatbaar voor eene regeling bij *de wet*; die *zedelijke* verantwoordelijkheid valt buiten het bereik van het grondwettelijk voorschrift. — Vervolgens in 't breede handelende over de *strafregterlijke* verantw., komt de spreker tot de slotsom, dat dit ontwerp beperkt moet worden tot misdrijven, die geen ander dan een *minister* plegen kan, en dat daartoe gebragt moeten worden de daden, welke geen ander kan bedrijven, en welke de minister als ambtenaar pleegt. De leemten, die in dit opzigt in het ontwerp zijn, kunnen, maar zijne meening, door amendementen verholpen worden. — Wat 3° de *civiele* verantw. betreft, het heeft den spreker zeer bevreemd, dat de minister heden gezegd heeft, dat die en de *financiële* verantw. eene en dezelfde zijn; dat de eene in de andere ligt opgesloten. De minister heeft gezegd, dat die verantwoordelijkheid reeds geregeld is bij art. 1401 van het Burg. Wetb.: maar hoe is het mogelijk, de *burgerlijke* aansprakelijkheid gelijk te stellen met de *staatsregterlijke* verantwoordelijkheid? De minist. verantw., die hier bedoeld wordt, is een uitvloeisel van art. 53 der Gwt., bepalende de onschendbaarheid des Konings. De verantwoordelijkheid van den onschendbaren Koning, dien men niet treffen kan, gaat over op den minister; deze draagt dus de verantwoordelijkheid voor een ander; doch art. 1401, 't welk slaat op *eigen* daden, is dan niet van toepassing; de *civiele* verantw. is dus niet geregeld, en de benadeeling van iemand door een minister zou dus volgens het ontwerp voor geene herstelling vatbaar zijn. — De spreker heeft voorts hooren gewagen van *collective* verantwoordelijkheid, maar het is hem niet duidelijk wat daaronder te verstaan is, vooral niet, als men beweert, dat zij bij art. 1 der voordragt geregeld zou; zijn; hij toch kan zich geene *poenale* solidariteit voorstellen; ten *civiele* is eene collective verantwoordelijkheid denkbaar; doch deze wordt niet bij het ontwerp geregeld.

Z. Exc. *de minister van justitie* betoogt, naar aanleiding van bedenkingen van den vorigen spreker daaromtrent, dat het gepast en noodig is, dat de ministers voor eene bijzondere regtsmagt en op eene bijzondere aanklagt teregtstaan, wegens de in hunne betrekking gepleegde misdrijven. Een minister (dus merkt Z. Exc. daarbij aan) kan in 't geval komen, dat hij zich *boven* de wet moet stellen, in 't belang der maatschappij; het kan voorkomen, dat hij b. v. door eene onwettige arrestatie, door het schenden van 't geheim der brieven, en dergelijke, de rust van den Staat kan verzekeren of een aanslag verijdelen. Zou hij in dergelijke gevallen voor den gewonen regter, door den officier van justitie, zonder magtiging der wetgevende Kamers teregtgesteld moeten worden? Het privilegie der ministers om ter zake van *alle* delicten aan de gewone regtsmagt onttrokken te zijn, is zoowel in Frankrijk als in Belgie aangenomen. — Van de *civiele* verantwoordelijkheid jegens bijzondere personen kan een minister in geen geval ontheven worden door eene weigering van de Kamer om hem te vervolgen.

De heer *Groen* behandelt in eene zeer uitgebreide rede niet alleen het onderhavige ontwerp, maar ook een groot aantal stellingen en punten, welke daarmede meer of min regtstreeks in verband staan, of tot de grondslagen onzer staats-inrigting betrekking hebben. Sprekende, onder anderen, over de hoofdrigtingen, die Europa sedert de laatste 60 jaren beheerschen, te weten *reactie* en *revolutie*, merkt hij op, dat aan den eenen kant de *orde* op de eerste lijn, de *vrijheid* op de tweede lijn geplaatst wordt, — en aan de andere zijde de *vrijheid* vooraan, de *orde* op de tweede lijn. De geest der hedendaagsche politiek moet niet zijn, vrijheid en orde op *twee* lijnen te stellen, maar op *eene*; de eene moet de andere ondersteunen; zoo lang men die twee beginselen van orde en vrijheid niet weet te verbinden, zal men het niet verder brengen dan tot een gewijzigd stelsel van behoud, 't welk weder tot revolutie moet voeren. Wat het in beraadslaging zijnde ontwerp betreft, hij wil de minist. verantwoordelijkheid in hare volle uitgestrektheid; maar niet zóó, dat, met miskenning van de beginselen der Gwt., de hoeksteen van de nederl. staats-inrigting ter zijde gesteld of in vergaar gebragt worde. Hij wil niet, dat de onschendbaarheid des Konings slechts eene constitutionele fictie zal wezen, maar een heilig regt, eene historische realiteit. Ook ten dezen moet het beginsel gehandhaafd worden: *dat de souvereiniteit is en blijft opgedragen aan het Huis van Oranje Nassau*. Van dat beginsel moet alles doordrongen zijn; dan alleen is hier eenheid te verkrijgen bij al de uiteenloopende gevoelens; dat is de hoeksteen van ons volksbestaan; met dat beginsel moet elke wet in verband staan; daarop moet de uitlegging der Constitutie berusten; als men dat beginsel vasthoudt, is het mogelijk dat wij geraken uit den toestand van desorganisatie, waarin wij nu verkeeren.

De verdere beraadslaging is op morgen bepaald.

Wij zijn van goederhand onderrigt, dat de gymnastiek thans ook in het eerste gesticht van de kolonie Veenhuizen is ingevoerd. De geneesheer van dat gesticht, met den hoofdonderwijzer, hebben reeds voor eenigen tijd onze uitmuntende inrigting voor dat doel naauwkeurig opgenomen. Dit is eene ware weldaad voor de arme kinderen van dat gesticht, die in den regel zoo verkreupeld, kwaadsappig en zwak zijn, dat er, zonder eene ernstige bemoeijing met de ligchamelijke opvoeding, weinig voor de maatschappij is van te verwachten. (*Gron. C.*)

— Op de paardenmarkt te Utrecht zijn den 21sten Mei geweest 481 paarden. De handel was niet levendig, vooral niet in bovenlandsche paarden. Alleen trek- of werkpaarden deden vrij goede prijzen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 23 Mei. Den 22sten dezer zijn in Texel binnengekomen de schepen *Emelie*, kapt. Boster van Batavia, *Primavera*, kapt. Fano van Havana naar Bremen, Moraes van Port a Port, Gnodde van Londen, Burdes van Sunderland, J. G. Olthoff en E. G. Olthoff, beide van Newcastle, Hazewinkel van Memel, Horn van Oudsoen en C. Lie van Drammen en uitgezeild Wreborg naar Odessa, Thompsen naar Livorno, de Jong naar Londen en Flik van Cette naar Dantzig; de wind z. en w. n. w.

Te Helvoet zijn aangekomen het schip *Duiveland*, kapt. Kreije van Samarang, Salleva van Leverpool, P. le Page van Guernsey, White (st) en Heath, beide van Londen, Jackson van Hull, Borrock van Inverkeiting, Fodringhan van Grangemouth, Olsen van Windau, Schuur, Smit, Larsen, Wessels, Flik en Mool, alle 6 van Liebau, Ebeling van Memel en van Calker van Rostok en uitgezeild de schepen *Graaf van Hogendorp*, kapt. van Hees, *Timor*, kapt. Koning, *Koningin der Nederlanden*, kapt. Groeneveld Cadee en *Agnetha*, kapt. Dekker, de laatste is over het Pampus geankerd en *Ceres*, kapt. van Rijn van Alkemade, dezelve is voor het Pampus geankerd, alle 5 naar Batavia, *Garonne*, kapt. Meijers naar Baltimore, *J. C. Schotel*, kapt. de Ridder en *Louise*, kapt. Sandmark,

beide naar Newjork. Te Brielle binnen Maressal (st.) van Havre, Dunlop (st.) van Londen, Wood van Goole en Oliver van Stockton. Te Maassluis van der Hidde uit de Noordzee.

FONDSEN EN BEURSTIJDINGEN.

PRIJS-COURANT DER EFFCTEN.E

AMSTERDAM, 23 *Mei*.

	pct.				gebl.
NEDERL. Werk. Schuld	2½	47½	à	48½	48⅜
〃 〃 〃	3	56½	〃	57¼	57
〃 〃 〃 resc.	3		〃		
〃 〃 〃	4	75¼	〃	76	75¾
〃 Oost. Ind. Leen.	4	74	〃	¾	74½
〃 Am. Synd.	3½		〃		
〃 Handelmaatsch.	4½	143¾	〃	144¼	144
〃 Holl. Spoorw.			〃		
〃 Rijn 〃	4½		〃		
〃 Aand. Haarl. Meer	5		〃		
ENGELAND. Gecons.	3		〃		
FRANKRIJK. Inschr. grootb.	3	47¼	〃	49	48½
RUSLAND. Obl. bij *Hope en C.*	5	99¼	〃	100	99½
〃 〃 〃 1828/29	5	99	〃	½	99¼
〃 〃 Amst. 1831	5		〃		
〃 leen. 1840	4		〃		
〃 inschr. *Stieglitz*	4	79¾	〃	80¼	80
〃 〃 grootb.	6		〃		
〃 Certific.	6		〃		
〃 Neg. Hamburg	5		〃		
POLEN. Aand. 1829 *f* 300:—			〃		
〃 〃 1835 〃 500:—			〃		
〃 Oblig.	4		〃		
PORTUGAL. Neg. Londen	3	26	〃	¾	26½
〃 〃 〃	4	26¾	〃	28	27⅝
〃 Binnenl.	5		〃		
SPANJE. Neg. Londen 1834	5	11	〃	½	11$\frac{5}{16}$
〃 〃 onbep. St.	5	11	〃	¾	
〃 Coupons		7	〃	¾	
〃 Neg. Londen 1842	3		〃		
〃 Binnenl. Schuld	3	21¾	〃	22¾	22$\frac{7}{16}$
OOSTENRIJK. Ween. Bank *Goll*	5		〃		
〃 〃 〃 〃	4		〃		
〃 Metal.	5	67¼	〃	69	68¼
〃 〃 Neg. Lond.	5		〃		
〃 〃	2½	35¾	〃	37¼	36½
NIEUW GRENADA. Neg. Lond.	1	16	〃	¼	16⅛
VENEZUELA. Neg. Londen	2	23¼	〃	¾	23½
MEXICO. Neg. Londen	5	26½	〃	27¼	26¾
LOUISIANA bij *Hope en C.*	5	89¼	〃	90¼	89½
Geld op Beleening		2½	〃		
dito op Prolongatie		2½	〃		

Belgie neg. 80 mill. 40¾ à 41¾; dito bij *Rothschildt* 40¼ à 41¾. Americ. Bank-actien bij *Hope* 3½. Brazilie neg. 1824, 81. Peru 46¼.

Ten gevolge der gunstiger berigten uit Parijs heeft de beurs zich heden van haren teruggang van gisteren nagenoeg hersteld en waren de meeste fondsen tot verhoogde coursen goed te plaatsen. De handel was over 't geheel vrij levendig.

MADRID, 16 Mei. De 5 pc. 10¼; de 3 pc. 24$\frac{15}{16}$.

BERLIJN, 21 Mei. Polen 71¾. De 3½ pc. Schuldbr. 79½.

FRANKFORT, 21 Mei. De 5 pc. Metall. 73⅜; dito 2½ pc. 39. Bank-actien 1106.

LONDEN, 21 Mei. De 3 pc. gecons. resc. 91 à ⅛. Spanje 16¼ à ¾, en 32½ à 33. Nederl. 48¼ à 49½.

PARIJS, 21 Mei. De 5 pc. cont. 76; ult. 77. De 3 pc. cont. 47,25; ult. 47. Bank-actien 1900.

ANTWERPEN, 22 Mei. De 5 pc. Spaansche 10¾; 3 pc. binnenl. 21¾. De 5 pc. Belgie 84½; dito 2½ pc. 41½.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 23sten Mei 1849.

Madrid,	3/m. *f* 243	à	—	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Bilbao,	— 〃 [illegible]	à	—	Londen,	2/m. 〃	11 95	à	—
Cadix,	— 〃 245	à	—	—	zigt 〃	12	à	—
Sivilien,	— 〃 239	à	—	Hamb.,	— 〃	34 72	à	73
Lisbon,	— 〃 41 50	à	—	—	2/m. 〃	34 68	à	69
Port à Port,	— 〃 41 50	à	—	Ween.,	6/w. 〃	29	à	—
Napels,	2/m. 〃 79	à	—	Augsb.,	— 〃	35 50	à	—
Livorno,	— 〃 37	à	—	Frankf.,	— 〃	98 75	à	—
Genua,	— 〃 45	à	—	Petersb.,	2/m. 〃	179 50	à	—
Parijs,	zigt 〃 56 62½	à	—	Rotterd.,	— 〃	12½	à	—
—	2/m. 〃 56 25	à	—					

PRIJZEN VAN SPECIEN.

AMSTERDAM, 21 Mei. Nieuwe Ducaten *f* 0,00 à 00. Oude gerande dito *f* 5,65 à 75. Wigtige Guinjes *f* 12,30 à 50. Dito Engelsche Souvereinen *f* 11,95 à *f* 12,05. Dito Pistolen *f* 9,80 à 90. Nieuwe Louis d'Or *f* 11,05 à 11,15. Stukken van 20 fr. *f* 9,55 à 65 het stuk. Baren Goud en Gouden Specie van *f* 1442,60 per N. P. fijn 12½ à 13 pc. Zilver van 900 tot 300/d. *f* 103,50 à 104,50 per N. P. fijn. Piasters *f* 2,50 à 60. Fransche Kroonen *f* 2,70 à 75. Stukken van 5 fr. *f* 2,35 à 37. Brabandsche Kroonen *f* 2,65 à 70. Pruissische Daalders *f* 1,74 à 77.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 23 Mei. *Tarwe* weinig in omgegaan tot vorige prijzen; 129 ℔ n. b. Pools. *f* 315; 136 ℔ n. Gelders. *f* 290. — *Rogge* bij partijen afgedaan; 121 ℔ o. Pruis. *f* 140; 121 ℔ Odessa *f* 133; 115, 116 ℔ Colonie *f* 113, *f* 115. — *Garst* en *Haver* zonder handel. — *Koolzaad* in een doen; op 9 vat, Oct. en Nov. *f* 369.

AMSTERDAM, 23 Mei. *Raapolie* in een doen, ord. cond. *f* 42½, vliegend *f* 41½ à *f* 41¾, op levering wel zoo aangenaam; p° Sept. *f* 37; p° Oct. en Nov. *f* 37 à *f* 37¼; p° Dec. *f* 37¼. *Lijnolie* ord. cond. *f* 28½; vliegend *f* 27½ à *f* 27¾. *Hennepolie* ord. cond *f* 40.

NIJMEGEN, 22 Mei. Alhier was de middelprijs ter markt van gisteren: van de 460 verkochte mudden *tarwe*, per mud *f* 8,45; van de 645 verkochte mudden *rogge* *f* 4,71; van de *gerst* was de hoogste prijs *f* 3,50 en de laagste *f* 3,25; van de *boekweit* de hoogste prijs *f* 5,15 en de laagste *f* 4,75; van de *haver* de hoogste prijs *f* 2,70 en de laagste *f* 1,50. *Aardappelen* *f* 1,80 à *f* 2,40.

LONDEN, 21 Mei. *Tarwe* flaauw. *Haver* willig. De overige granen als voren.

De uitgevers der *Haarlemsche Courant* hebben ontvangen:

Voor de noodlijdenden ten gevolge van den brand in de gemeente Grafhorst: een coup. *v. d. Hoop* n°. 174 *f* 2,47½; coup. *Saportas* n°. 7270, van R. te Hattem, *f* 3,96; uit Amsterdam, coup. *Saportas* n°. 3064, „ *om Christus wille*" *f* 1,47½; van N. N. te 's Gravenhage, russ. coup. n°. 47467 *f* 50; van v. J U. in geld *f* 13,50; aan goud *f* 10, met de woorden: „ *Mogt de Heere zijn zegen schenken op deze kleine gift*"; van eene wed. te Haarlem 2 coup., te zamen *f* 39,60; van N. N. te Haarlem 4 bankb. à *f* 25, *f* 100; van eenige menschlievende jongelieden te Maarssen bankb. *f* 25.

Voor de noodlijdenden te Poederoijen, van H. en M. coup. Rusland n°. 1225 *f* 15,21.

23 Mei.

⁂ Ter voorkoming van misverstand, wordt aan de LEDEN VAN HET PROVINCIAAL-UTRECHTS GENOOTSCHAP VAN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN herinnerd, dat in den Beschrijvings-Brief van 12 Mei j. l., waarbij zij worden uitgenoodigd tot het bijwonen der Vergadering op den 26sten Junij aanstaande, in regel 11 van boven, abusivelijk staat: *op den 27sten*; moetende dit zijn: *op den 26sten*, zoo als in regel 2 wordt aangewezen.

Utrecht, 22 *Mei* 1849.

De Mede-Bestuurder van het Genootschap voornoemd, en Secretaris voor de Briefwisseling,

A. NUMAN.

⁂ Getrouwd:

'S GRAVENHAGE, 23 Mei 1849.

M. P. A. FAES, van *Breda*, en M.. A. DE CHARRO.

⁂ LEEUWARDEN, 18 Mei 1849. Voorspoedig van eene DOCHTER bevallen *A. P. VAN HOPBERGEN DILLIÉ*.

Eenige kennisgeving.

⁂ Te STEENDEREN is op den 20sten Mei 1849 voorspoedig bevallen van eenen ZOON *J. P. VAN ANROOIJ*, geliefde Echtgenoot van

Dr. F. J. BUEKERS.

⁂ BREDA, den 21sten Mei 1849. Heden beviel ontijdig, doch voorspoedig, van een' ZOON, die weinige uren na de geboorte is overleden, de Hoog-Wel-Geborene Vrouwe *PHILIPPINA ELISABETH SIX*, geboren *KUIJSTEN VAN HOESEN*.

Eenige kennisgeving.

⁂ Heden beviel voorspoedig, doch ontijdig, van een' ZOON, welke kort na de geboorte is overleden, *CAROLINA ALBERTINA CHARLOTTA VON NATTERMOËLLER, ROELOFSZ.*

RAVENSWAAIJ, 21 Mei 1849.

Eenige kennisgeving.

⁂ Heden beviel van eene DOCHTER *HENRICA JOHANNA VAN ELDIK*, Echtgenoot van

H. W. V. NICOLAS.

AMSTERDAM, den 21sten Mei 1849.

⁂ 'SHERTOGENBOSCH, 22 Mei 1849. Heden beviel van een' ZOON Vrouwe *CATHARINA DIGNA STORY VAN BLOKLAND*, hartelijk geliefde Echtgenoot van L. VAN TENGNAGELL DE RAAD.

Eenige kennisgeving.

⁂ Bevallen van eenen ZOON *J. J. BARNOUW*, Echtgenoote van F. TH. SMITH.

ZAANDIJK, den 22sten Mei 1849.

Eenige kennisgeving.

⁂ Mijne geliefde Echtgenoot, *G. L. C. A. WALRAVEN*, beviel heden voorspoedig van eene DOCHTER.

AMSTERDAM, 22 Mei 1849.

J. A. VAN RIJN.

Eenige kennisgeving.

⁂ IJSSELSTEIN, den 16den Mei 1849. Heden overleed alhier Mejonkvrouwe MARIA ADRIANA VAN DE SPIEGEL.

⁂ KAMPEN, 17 Mei 1849. Heden overleed alhier, aan een spoedig toegenomen verval van krachten, in den gezegenden ouderdom van ruim 86 jaren, Vrouwe GEERTRUIDA ARNOLDA JACOBA DE WOLFF VAN WERSTERRODE, Weduwe van den Heer *François August van Vlierden.*

Mr. B. R. ROIJER,
Executeur-Testamentair.

⁂ Heden werd, na een kortstondig, maar verschrikkelijk lijden, mijne geliefde Echtgenoote, K. WULFSEN, in den jeugdigen ouderdom van nog geen 25 jaren, van mijne zijde gerukt, mij twee Lievelingen nalatende, nog te jong om hun verlies te gevoelen. J. BODEN.

ZWIJNDRECHT, den 17den Mei 1849.

⁂ Heden overleed alhier, na eene hoogstgenoegelijke Echtvereeniging van ruim 45 en in den ouderdom van circa 83 jaren, aan de gevolgen eener hevige slijmberoerte, Vrouwe BARBARA VAN DEN ELSACKER, teedergeliefde Huisvrouw van P. N. JANSSENS.

BREDA, den 18den Mei 1849.

⁂ Heden overleed, in den ouderdom van 33 jaren, na eene gelukkige Echtvereeniging van slechts 3 jaren, tot innig leed van mij, harer Broeders en Zusters, mijne geliefde Echtgenoot, CAROLINA BECKING. Langdurig was haar lijden, dat zij echter geduldig, vertrouwend en hoopvol leed. L. H. J. BECKING.

DEVENTER, 19 Mei 1849.

Strekkende deze algemeene tevens tot bijzondere kennisgeving.

⁂ Heden is, tot diepe droefheid van mij en mijne Kinderen, in den ouderdom van ruim 65 jaren overleden mijn Echtgenoot, de Heer J. A. LEINWEBER, in leven Conrector aan het Stedelijk Gymnasium en eerste plaatsvervangend Kanton-Regter alhier.

AMERSFOORT, den 19den Mei 1849.

D. LEINWEBER,
VLUG.

⁂ Heden overleed mijn dierbare Echtgenoot, JOHANNES KUNEMAN, in den ouderdom van ruim 78 jaren, diep betreurd door mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen.

Wed. JOH. KUNEMAN,
geb. KNOLLAERT.

AMSTERDAM, 19 Mei 1849.

Algemeene kennisgeving.

⁂ Op heden overleed alhier, in den ouderdom van circa 46 jaren, de Hoog-Wel-Geborene Vrouwe Douairière Baronnesse VAN TUIJLL VAN SEROOSKERKEN, geboren VAN WEEDE.

AMSTERDAM, 20 Mei 1849.

Strekkende, ingevolge den wensch van de overledene, deze algemeene ook tot bijzondere kennisgeving.

⁂ Heden overleed, tot onze bittere droefheid, onze dierbare Vader en Behuwd-Vader, JAN VOORSTEEGH, in den gezegenden ouderdom van bijna 81 jaren.

ZUYLEN, den 21sten Mei 1849.

Uit aller naam,
A. C. en J. VOORSTEEGH.

NB. De *Pannebakkers-Affaire* zal, gelijk reeds vroeger, door zijn' Zoon, *J. Voorsteegh*, op denzelfden voet blijven voortgezet worden.

⁂ Heden overleed alhier de Hoog-Edel-Gestrenge Heer Mr. JAN HENDRIK KETJEN, Weduwenaar van wijle Vrouwe *Adriana Sophia* Baronnesse *van Randwijck*, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Staatsraad in buitengewone dienst en Oud-Directeur der Directe-Belastingen, In- en Uitgaande Regten, enz., in de Provincie Gelderland, in den ouderdom van 72 jaren en tien maanden.

ARNHEM, den 21sten Mei 1849.

⁂ Heden namiddag, ten één ure, overleed mijne geliefde Echtgenoot, A. R. J. VAN AALST, mij nalatende drie Kinderen, te jong om hun verlies te beseffen.

'S GRAVENHAGE, 21 Mei 1849.

M. J. L. VAN DER KUYP.

Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving, zoo binnen als buiten deze Stad.

⁂ *Het* DIJKS-BESTUUR *der Contributie Hemelumer Oldephaert c. a. Zeedijken* brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat door uitloting zijn betaalbaar gesteld, met den 1sten November e. k., de OLIGATIËN N°. 5 en 10 van de leening van 1837, groot *f* 24000, ieder groot aan kapitaal *f* 1000, die, met de daarop verschenen Renten, tegen intrekking van dezelve en de onverschenen Coupons, van af bovengemeld tijdstip, dagelijks (behalve Zon- en Feestdagen) betaalbaar zijn ten Kantore van den Heer H. POTMA, Ontvanger-Generaal der Contributie, te Workum; benevens de OBLIGATIËN N°s. 11, 38 en 44, ieder groot *f* 500; N°s. 43 en 47, ieder groot *f* 1000; N°. 75, groot *f* 100, en N°. 78, groot *f* 900; alsmede *f* 500, van N°. 15, alle van de Leeningen van 1733 tot 1791, die op de respective verschijndagen der Renten, tegen intrekking der of afschrijving op de gedeeltelijk afgeloste stukken, op de wijze en ter plaatse hierboven vermeld, met de verschenen Renten, zullen worden afgelost; zullende na de e. k. verschijndagen der Renten geene meerdere Interessen worden voldaan.

Het Dijks-Bestuur voornoemd,

Stavoren, *den* 9*den Mei* 1849.

T. K. TJEBBES.
Van wege hetzelve,
L. H. POTMA, Secr.

⁂ KERKHOVEN en CIE., te Amsterdam, als Commissarissen der Hypothecaire Negotiatie, groot *f* 1,200,000, gevestigd op den *Anna-Paulowna-Polder*, in Noord-Holland, adverteren, dat de COUPONS, verschijnende 1° Junij 1849, van voormelde Negotiatie, op dien dag en volgende werkdagen, ten hunnen Kantore zullen worden betaald, des voormiddags van 10 tot 12 ure.

⁂ FAILLISSEMENT.

Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Leyden, in dato 22 Mei j. l., is WILLEM CORNELISSE ALKEMADE, Timmerman, wonende te Noordwijk-Binnen, verklaard in staat van Faillissement, aanvang genomen hebbende op heden. Tot Regter-Commissaris is benoemd de Edel-Achtb. Heer Mr. JOHAN VAN OUTEREN en tot Curator Mr. A. W. VAN DER HOOP, Advocaat te Leyden.

De Curator voornoemd,
Mr. A. W. VAN DER HOOP.

⁂ Al degenen die iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van de Nalatenschap van Mejufvrouw GEERTRUIDA VAN DEURSEN, gewoond hebbende en op den 6den Mei 1849 overleden te Hoorn, worden verzocht daarvan betaling of opgave te doen, vóór of op den 9den Junij 1849, bij Mr. J. G. A. FABER, Advocaat te Hoorn, Mede-Executeur in gezegde Nalatenschap.

⁂ Een Predikant in Gelderland verlangt een ONDERWIJZER voor 3 of 4 jonge Kinderen. Vereischten zijn: grondige kennis der Fransche Taal en wat verder tot eene beschaafde opvoeding behoort. Tot vergoeding worden aangeboden: Inwoning, Kost en een jaarlijksch Salaris van *f* 150. Brieven *franco*, onder La. J. M., aan de Boekhandelaren JOH. NOMAN en ZONEN, te Zalt-Bommel.

⁂ 1° Augustus verlangt men op eene Dag- en Kostschool: Eenen SECONDANT, die den 2den Rang bezit en het Fransch spreekt, de Wiskunde grondig verstaat en dezelve gemakkelijk onderwijst. Brieven *franco*, Lr. W, bij den Boekh. J. H. MELLINK, te Zutphen.

⁂ Op een zeer gunstig bekend Prot. Instituut, in Gelderland, waar zoo voor doode als levende Talen eene schoone gelegenheid bestaat en Wiskunde mede hoofdzaak is, kunnende men er op de beste resultaten bogen, wenscht men, à *f* 250 's jaars, nog eenige PENSIONNAIRES. Adres *franco*, Lr. B, aan J. H. MELLINK, Boekh. te Zutphen.

⁂ Bij een' Predikant te Kampen is er gelegenheid tot plaatsing van ÉÉN of TWEE JONGE LIEDEN, welke hunne opleiding op een Gymnasium moeten ontvangen. Brieven *franco*, onder Letter M. Adres: A. VAN BEVERWIJK, Boekhandelaar te Kampen.

⁂ Een Duitscher, van de Protestantsche Godsdienst, van goede getuigschriften voorzien en vrij van de Militaire Dienst, zag zich gaarne met Augustus of September e. k. geplaatst als JAGER en BOSCHWACHTER, des noods als *Huisbediende* kunnende optreden, in welke betrekking hij thans dienende is. Adres bij den Boekhandelaar J. H. G. HOFFMAN, te Winterswijk. Brieven *franco*.

⁂ Doordien aan de hoogbejaarde Stads-Vroedvrouw te Hattem pensioen is verleend zoo worden zij, die bevoegt en genegen zijn om naar de daardoor openvallende betrekking van STADS-VROEDVROUW mede te dingen, uitgenoodigd zich, met overlegging der vereischte bewijzen van bekwaamheid, enz., vóór den 15den Junij 1849, aan den Heer Burgemeester dier Stad *franco* te adresseren. Aan die betrekking is aanvankelijk verbonden eene jaarwedde van *f* 80, dewelke, na het overlijden der tegenwoordige Vroedvrouw, zal worden gebragt op *f* 100. De bevolking der burgerlijke en kerkelijke Gemeente van Hattem bedraagt nagenoeg 4000 zielen.

⁂ *Une Demoiselle de la religion protestante désire être placée, vers le mois d'Août prochain, comme GOUVERNANTE, par préference à* Amsterdam. *Elle a subi un examen provincial, et, ayant déjà rempli cette fonction, elle est à même d'enseigner tout ce qui a rapport à une éducation soignée. Elle donne aussi l'instruction du piano. Les personnes, qui voudront faire quelque attention à cette*

annonce, *sont priées de s'adresser par lettres affranchies, sous les initiales E. B., à les Libraires J. KOSTER FRÈRES, Leliegracht et Stilsteeg à Amsterdam.*

*** *Une famille en* Frise, *habitant la campagne près de* Leeuwarde, *demande une GOUVERNANTE de la religion reformée, capable de soigner l'éducation de deux ou trois enfants. Une connaissance parfaite de la langue française et l'instruction du piano sont spécialement réquises. s'Adresser le plutôt possible, sous l'initiale* à Madame A. K., *à l'adresse de Mr. W. EEKHOFF, Libraire à Leeuwarde.*

*** PRIJSVRAAG.

De Commissie tot de daarstelling van een Gebouw ter vereeniging van de Leden der Koninklijke Nederlandsche Yachtclub, te ROTTERDAM, noodigen Bouwkundigen, Nederlanders van geboorte, uit, tot het maken en inleveren van PLANNEN voor een zoodanig Gebouw, waarvan het Programma en de Situatie-Teekening des terreins, te Rotterdam, op *franco aanvragen*, te bekomen zijn bij den Heer W. C. DE VLETTER, Muziekhandelaar. Het bekroonde Plan wordt het eigendom der Commissie, terwijl de ontwerper daarvoor zal genieten een kostbare *gouden Medaille*, prijkende aan de eene zijde met het Borstbeeld van wijlen Z. M. *Willem II* en aan de keerzijde met het Wapen der Koninklijke Nederlandsche Yachtclub, terwijl bovendien het Randschrift Naam en Werk van den bekroonden zal aanwijzen. Zullende tevens bij deze Medaille eene som van *drie honderd Guldens* worden uitgereikt.

Rotterdam, 22 Mei 1849.

J. VAN HOBOKEN, President.
W. S. VAN DEN BERGH VAN HEINENOORD, Secr.

*** **STEMPEL-INKT,** welke onmiddelijk, op het Papier zijnde, droog is, wordt in alle levendige Kleuren, met Stempeldoozen, bij onderstaande Heeren, tot vastgestelde prijzen verkocht:

Amsterdam	*M. Schooneveld & Zoon,*	Boekh. Beursstraat.
Arnhem	*F. J. Thieme,*	dito.
Alkmaar	*H. Koster en Zoon,*	dito.
Dordrecht	*J. Pieren Jz.,*	dito.
Enkhuizen	*J. Over de Linde,*	dito.
's Gravenhage	*Gebr. Belinfante,*	dito. Wagenstraat.
's Hertogenb.	*M. Verboon,*	dito.
Haarlem	*J. B. v. Loghem en Zoon,*	dito.
Hoorn	*Gebr. Vermande,*	dito.
Middelburg	*Gebr. Abrahams,*	dito.
Monnikendam	*P. de Boer,*	dito.
Rotterdam	*de Erve Mulders,*	dito. Stijger.
Vlissingen	*P. C. Verhoeff,*	dito.

Uit plaatsen waar nog geen Dépôt gevestigd is kan men zich ter informatie vervoegen, onder Lett. S, bij den Boekhandelaar J. PIEREN Jz., te Dordrecht, *franco.*

*** Een Protestantsch Heer vraagt bij burger lieden, ten Platten Lande van de Provincie Gelderland of Noord-Braband, in de nabijheid eener Stad: Volle KOST en INWONING, met een vrij Kamertje, tegen een' matigen prijs. Adres met *franco* Brieven, Lr. X, aan den Boekhandelaar en Boekdrukker G. B. VAN GOOR, te Gouda

*** GEMEUBILEERDE KAMERS TE HUUR, met Kost en Bediening, zeer aangenaam gelegen op het *Jagthuis*, nabij Zutphen. Te bevragen bij O. A. VAN TRICHT. Brieven *franco.*

*** TE HUUR: Het BUITENVERBLIJF *KLIJN LANKHORST.* Te bevragen bij P. ADRIAANSE, Mr. Metselaar aan de Heeren-Zandvaart, en W. VAN AMSTEL, Mr. Timmerman op de Glip, te Heemstede.

*** **Te HUUR, om dadelijk te aanvaarden.** In eene der aangenaamste Gemeenten van Noord-Braband, alwaar zich ook eene Protestantsche Gemeente bevindt en goede Scholen zijn, wordt te HUUR aangeboden: Een nieuw HEEREN-HUIS, met Stallen, Koetshuis en goeden Tuin. Te bevragen, onder de Letters D. R, bij GEBR. MULLER, Boekhandelaars te 's Hertogenbosch. Brieven *franco.*

*** UIT DE HAND TE KOOP: Een TIMMERMANS- en WAGENMAKERS-WINKEL, bestaande in een hecht, sterk en sedert weinige jaren geheel vernieuwd WOONHUIS, bevattende vier Vertrekken, Keuken, Zolder en goede Kelder, Welwaterspomp, Regenbak en Erf; voorts eene aan dezelve Huizinge verheelde en geheel nieuw gebouwde ruime TIMMERMANS- en WAGENMAKERS-WINKEL, welke beide *Affaires* daarin met goed succes worden uitgeoefend en welk Lokaal ook zeer geschikt zoude zijn ter inrigting voor andere *Affaire*; alles staande en gelegen in het aan een gebouwde gedeelte, Westeinde, van den Dorpe Voorschoten. Hierbij behoort ook eene groote en hechte HOUTLOODS. Voor zoo veel genoemden Winkel en Houtloods betreft kan dadelijk en de Huizing met den 1sten Julij 1849 in gebruik worden aanvaard.

Des verkiezende kan zoodanig gedeelte der Koopprijs als eerste Hypotheek daarop gevestigd blijven, als nader zal worden overeengekomen. Te bevragen bij den Heer D. VAN LEEUWEN, te Voorschoten. Brieven *franco.*

*** O. J. VAN WAGENINGEN, E. BOONEN, H. VRIESENDORP, J. P. M. BOONEN, E. MAURITZ en A. C. VAN WAGENINGEN JUNIOR, Makelaars te Dordrecht, als lasthebbende van hunne Meesters, zijn voornemens te veilen en te verkoopen:

5000 Koperwijksche, Holmstrandsche en Bijhavensche Balken, maats en ondermaats, van 4 El 5 Palm tot 8 El 5 Palm. Eene partij Grijne Narva Balken. Voorts eene aanzienlijke partij Ellens, Juffers, Kolders, Plaatjes, Deelen en meer andere **HOUTWAREN.** Welke twee dagen vóór de verkooping genommerd zullen liggen: de Balken in het Maartensschat en Nieuwe Haven en het overige in de Loodsen en Erven van *Jacob Vriesendorp en Zoonen.* De verkooping zal zijn op de Zaal boven de Stads Waag, bij de Beurs, op Vrijdag den 1sten Junij 1849, des namiddags ten half drie ure precies. Nader onderrigting is te bekomen bij bovengenoemde Makelaars.

*** Op heden wordt bij GEBR. KOSTER, te Amsterdam, à *f* 1,50 uitgegeven:

LEVEN, KRIJGSBEDRIJVEN EN REGERING VAN Z. M. WILLEM II,

Koning der Nederlanden, met Portret en Facsimile, door H. ZEEMAN, Schrijver van *het leven van Z. M. Willem I* en andere uit het Huis van Oranje.

*** **TE KOOP:** Eene groote partij grove en fijne PUIN en METSELSTEENEN, liggende aan de Maas. Adres aan het Karrestal, over de Kazerne, te Rotterdam.

*** G. P. NIJHOFF, Makelaar, zal op Dingsdag den 29sten Mei 1849, des avonds ten 7 ure, in *den Doelen*, te Enkhuizen, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris P. G. DUKER, verkoopen: 1°. Een HUIS en ERF, in de Nieuwe Westerstraat te Enkhuizen, waarin sedert onheugelijke jaren eene *Apotheek* is uitgeoefend, Sectie D, Nos. 345 en 346, groot 2 Roeden, 34 Ellen; en 2°. Een PAKHUIS en ERF aldaar, Sectie D, N°. 343, groot 28 Ellen: terwijl nadere informatiën, zoo bij gemelden Notaris als Makelaar, mits Brieven *franco*, te bekomen zijn.

*** Mr. VAN DAALEN en J. KUYK, Notarissen te Wageningen, maken bekend: Dat op 10 en 11 dezer de aangekondigde inzet der 185 Percelen en Massa's, A — X X, bij Catalogus in het breede omschrevene Onroerende Goederen, heeft plaats gehad; dat de voornaamste Percelen en Massa's zijn gebragt tot de navolgende prijzen:

Massa B 1–3	*f* 12,600.	Perc. N°. 139	*f* 2,800.
„ E 4–7	„ 3,775.	„ „ 140	„ 6,400.
Perc. N°. 8	„ 3,500.	Mas. M M 141–143	„ 26,400.
„ „ 9	„ 2,800.	„ N N 144–153	„ 31,200.
„ „ 16	„ 1,500.	Perc. N°. 154	„ 6,900.
„ „ 17	„ 9,800.	„ „ 155	„ 2,700.
„ „ 20	„ 1,920.	Mas. O O 156&157	„ 2,500.
Massa P 22–53	„ 37,700.	„ R R 158–168	„ 64,000.
„ B B 54–82	„ 64,500.	Perc. N°. 169	„ 1,400.
„ D D 83–93	„ 40,000.	„ „ 170	„ 1,000.
Perc. N°. 94	„ 2,000.	„ „ 171	„ 700.
Massa E E 22–94	„ 146,000.	Mas. X X 172–185	„ 120,000.

Dat de tweede veiling of toewijzing zal gehouden worden op Donderdag 31 Mei, over Percelen 1–138 en Massa's A–L L, en Vrijdag 1 Junij 1849 over de overige Percelen en Massa's, telkens des voormiddags ten 9 ure precies, in *het Locaal der Societeit* te Wageningen; dat Catalogussen à 30 Ct. verkrijgbaar zijn en specifieke Lijsten der inzet ter visie liggen in den Kantoor-Boekwinkel van den Heer J. BEKOUW, Kalverstraat te Amsterdam, en ten Kantore van genoemde Notarissen, alwaar ook de eigendoms-titels, veiling-voorwaarden, kaarten en schetsen ter inzage liggen en nadere informatiën te bekomen zijn. Brieven *franco.*

*** Op den 4den Junij 1849, des avonds ten 6 ure, zal te Amsterdam, in *de Nieuwe Stads-Herberg*, aan het IJ, publiek te koop worden geveild: De extra goed onderhouden, groote, snelzeilende en bijzonder fraai en gemakkelijk ingerigte BOEIJER genaamd *DE WAAKZAAMHEID*, volgens Ned. Meetbrief lang 11 Ellen, 30 Duimen; wijd 2 Ellen, 80 Duimen; hol 1 El, 28 Duimen, met deszelfs Tuigagie en verder toebehooren, breeder in de Biljetten vermeld; welk Vaartuig in gebruik is geweest bij het *Hoogheemraadschap van Rijnland*, doch, ten gevolge van de droogmaking van het Haarlemmermeer, overbodig is geworden. Zullende hetzelve gedurende acht dagen vóór en op den Verkoopdag ter bezigtiging liggen in den Singel, tusschen de Korsjespoort en Romolenstegen.

*** De Notaris VAN DER GOES, te Beek, zal op Woensdag den 6den Junij 1849 (in plaats van op 25 Mei, zoo als vroeger is geannonceerd), des namiddags om 5 ure, in het Hotel *de Stad Frankfort*, te Nijmegen, op hoogen doen inzetten, om 14 dagen daarna finaal te worden verkocht:

Eene kapitale BOUWHOF, bestaande in Bouwmanswoning, Schuur, Stal, Bouw-, Wei- en Hooilanden, gelegen in de Ooy en Erlecum, nabij Nijmegen, te zamen groot 56 Bunders, 20 Roeden, 80 Ellen, en zulks in 15 Percelen en in Massa; voorts nog een Perceel WEILAND, groot 2 B., 60 R., 20 E., en een Perceel BOUWLAND, groot 14 B., 75 R., 70 E. Alles breeder bij gedrukte Biljetten omschreven, terwijl intusschen nadere informatiën te bekomen zijn bij genoemden Notaris, ten wiens Kantore veertien dagen vóór den inzet der Eigendoms-Bewijzen, Kadastrale Kaart en Veilconditiën ter inzage zullen liggen. Brieven *franco.*

*** Men is van meening ten verzoeke van Mr. C. A. KLUIT, Advocaat en Notaris, wonende te Alphen, als daartoe door den Eigenaar gemagtigd, ten overstaan van JOHANNES BERVOETS, Notaris te 's Gravenhage, op Maandag den 4den Junij 1849, des namiddags ten vijf ure, in *het Venduhuis der Notarissen*, in de Nobelstraat aldaar, in het openbaar te veilen en op Maandag den 11den daaraanvolgende, des avonds ten zeven ure, finaal te verkoopen: Het in de Gemeente Alphen, tusschen den Rijn en Straatweg, alleraangenaamst gelegene en op dezelven uitzigt hebbende LANDGOED *RAADWIJK* en Aanhoorigheden, zijnde de Heeren-Huizing sedert weinige jaren grootendeels geheel vernieuwd, bijzonder ingerigt voor *Zomer-* en *Winter-Verblijf*, bevattende uit zestien zoo Boven- als Beneden-Kamers, waaronder twee ruime Zalen, allen behangen, gestucadoord en van Stookplaatsen voorzien, waarvan het meerendeel met marmeren Schoorsteenen en kostbare Spiegels daarboven; voorts Keuken, Kelder, Zolders, Provisie-, Mangel- en Dienstboden-Kamers, alles voorzien van gemakken, talrijke Kasten en in het algemeen van al hetgeen tot eene uitmuntende en zeer aanzienlijke Woning is behoorende, mitsgaders Koetshuis en Stalling voor acht Paarden, met daarboven gelegen ruimen Hooi-, Haver-, Stroo- en Turfzolder, Koetsiersvertrek, behangen Biljard-, Slaap- en andere Kamers, alsmede Oranjerie en daar annexe ruime Tuinmans-Woning. Wijders eene naar den laatsten smaak aangelegde BUITENPLAATS, voorzien van in den besten staat onderhoudene of sedert korte jaren geheel nieuw aangelegde Broeijerij, waaronder Perziken-, Druiven- en Bloemenkasten en waarop eene ruime, geheel nieuw gebouwde Schuur; de Menagerie mede geheel nieuw opgebouwd; twee Moestuinen, omringd van Perziken-, Abrikozen-, Pruimen- en Peeren Schuttingen, Boomgaarden met exquise Vruchtboomen, Bosch- en Wandeldreven, doorsneden van Waterwerken. Eindelijk nog een HUIS, ERVE en GROND of Tuin, tegenover genoemde Buitenplaats gelegen, onder de Gemeente Oudshoorn. Alles bekend bij het Kadaster als volgt: Gemeente Alphen, Sectie A, Nos. 116 tot en met 123, 399, 402, 405, 407, 913, 124, 960, 961, 1 en 416, te zamen groot 3 Bunders, 93 Roeden en 67 Ellen; en Gemeente Oudshoorn Sectie C, Nos. 473, 474 en 475, te zamen groot 07 Roeden, 41 Ellen. Aangeslagen in de Grondlasten over het jaar 1849, als gebouwd en ongebouwd eigendom, met *f* 128,29, en de goederen onder Alphen gelegen, over 1848, wegens Rijnlandsch Bundergeld met *f* 2,71, voor Polderlasten, Kerk en Zanen *f* 2,71, binnenlandsche kosten *f* 1,85½ en voor het onderhoud van den Straatweg *f* 13,25. Kunnende het geheele Perceel worden aanvaard op den 1sten Augustus 1849, met uitzondering echter van het Huis onder Oudshoorn, hetwelk verhuurd is tot den 1sten November 1850, voor *f* 46,80 in het jaar, en zijnde te zien des Maandags en Donderdags, van 12 tot 4 ure, mits vooraf bij de bewoners belet vragende. Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris *J. Bervoets*, te 's Gravenhage, alsmede ten Kantore van den gemelden Notaris, Mr. *C. A. Kluit*, te Alphen.

*** GEHEEL TEN VOORDEELE
VAN DE
ONGELUKKIGE GEMEENTE TE GRAFHORST,
DOOR DEN HEVIGEN BRAND VAN 5 MEI LL.,
DIE 57 WOONHUIZEN VERNIELDE,
zal dezer dagen worden uitgegeven door A. C. KRUSEMAN, te Haarlem:

DE EERSTE ZONDE.

LEERREDE OVER
Genesis 3, vers 16,
DOOR
C. VAN SCHAICK,
PREDIKANT TE DWINGELOO.
Prijs *f* -,50.

*** P. ENGELS geeft heden uit:
DE REGTEN DER NEDERDUITSCHE HERVORMDE GEMEENTE TE LEYDEN OP HET HUISZITTENHUIS ALDAAR, *verdedigd door* Mr. H. COCK. Prijs 70 Cents.

*** Bij den Boekhandelaar NIJHOFF, te Arnhem, komt heden van de pers:
VERSLAG *der Werkzaamheden van de* **VEREENIGING** *tot Bevordering der* **INLANDSCHE ICHTHYOLOGIE.** Tweede Deel. Prijs *f* 1,80.

*** GOEDKOOP AANBOD,

VOOR *f* 2,90, IN PLAATS VAN *f* 5,80, door F. HOLTKAMP, Boekhandelaar te Sneek, van het uitmuntende Werk: **EUTHANASIA, of CHRISTELIJKE VOORBEREIDING VOOR DEN DOOD.** Door ***J. CORSTIUS***, in leven Predikant te Amsterdam. 2 Deelen in groot Octavo, tweede druk; bevattende het 1e Deel: Overdenkingen; het 2e Deel: Leerzame Sterfgevallen, enz.

Alle Boekhandelaren nemen hierop bestellingen aan.

*** H. A. M. ROELANTS, te Schiedam, heeft op heden uitgegeven:

OVER DE LEER DER HERVORMDE KERK
EN
HARE TOEKOMST,

DOOR
JOH. VAN VLOTEN.
Prijs *f* 1,25.

Dit stuk, hetwelk naar aanleiding van Prof. SCHOLTEN'S „De Leer der Hervormde Kerk" het licht ziet, is voor de koopers daarvan onmisbaar.

Met veel succes wordt gedebiteerd:

FLAVIUS JOSEPHUS

met het Geschiedverhaal des Bijbels vergeleken, benevens een uittreksel van hetgeen die Geschiedschrijver meer dan de gewijde Boeken bevat; door S. VAN DISSEL. Prijs *f* 4,50.

*** De Wed. R. STEMVERS, te Amsterdam, heeft uitgegeven en alom verzonden:

LEVENSSCHETS
VAN

KONING WILLEM III,

tot aan de Huldiging,
DOOR DEN HOOGLEERAAR ***LAUTS.***
f -,75.

TROUW VOOR TROUW.

Improvisatie bij het Feest der Huldiging van KONING *WILLEM III,*
DOOR
C. G. WITHUYS.
f -,25.

*** Door de Stads-Drukkers en Boekhandelaars D. DU MORTIER en ZOON, te Leyden, zijn uitgegeven en verder alom verkrijgbaar gesteld:

STUKKEN, HET HUISZITTENHUIS BETREFFENDE.

Uitgegeven op last van den Raad der Stad Leyden, door de daartoe benoemde Raads-Commissie. Gr. 8°. Prijs *f* 2.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.